

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

7 февруари 2018 година *

„Преюдициално запитване — Директива (ЕС) 2015/2366 — Платежни услуги във вътрешния пазар — Член 35, параграф 1 — Изисквания в областта на достъпа на лицензирани или регистрирани доставчици на платежни услуги до платежни системи — Член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) — Неприложимост на тези изисквания спрямо платежни системи, съставени изключително от доставчици на платежни услуги, които са част от една група — Приложимост на посочените изисквания спрямо тристранни платежни картови схеми, сключили споразумения за сътрудничество на различни марки или за посредничество — Валидност“

По дело C-643/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Висш съд (Англия и Уелс), Queen's Bench Division (административна колегия), Обединеното кралство) с акт от 19 октомври 2016 г., постъпил в Съда на 12 декември 2016 г., в рамките на производство по дело

The Queen, по искане на:

American Express Company,

срещу

The Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury,

в присъствието на:

Diners Club International Limited,

MasterCard Europe SA,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на състава, C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, S. Rodin и E. Regan (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

* Език на производството: английски.

като има предвид становищата, представени:

- за American Express Company, от J. Turner, QC, J. Holmes, QC, L. John, barrister, и I. Taylor и H. Ware, solicitors,
- за MasterCard Europe SA, от P. Harrison и S. Kinsella, solicitors, и S. Pitt и J. Bedford, advocates,
- за правителството на Обединеното кралство, от D. Robertson, в качеството на представител, подпомаган от G. Facenna, QC,
- за Европейския парламент, от R. van de Westelaken и A. Tamás, в качеството на представители,
- за Съвета на Европейския съюз, от J. Bauerschmidt, И. Гуров и Е. Мого, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от Н. Tserepa-Lacombe и J. Samnadda, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването и валидността на член 35 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 2015 г., стр. 35).
- 2 Запитването е отправено в рамките на правен спор, страни по който са American Express Company и Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury (лордове комисари на Министерството на финансите на Обединеното кралство, наричани по-нататък „националния орган“), по повод условията за прилагане спрямо тристранни платежни картови схеми на правила, които уреждат достъпа на лицензирани или регистрирани доставчици на платежни системи.

Правна уредба

Регламент (ЕС) 2015/751

- 3 Член 2 от Регламент (ЕС) 2015/751 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 година относно обменните такси за платежни операции, свързани с карти (ОВ L 123, 2015 г., стр. 1), е озаглавен „Определения“ и гласи:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

[...]

17) „четиристранна платежна картова схема“ означава платежна картова схема, в рамките на която се извършват платежни операции, свързани с карти, от платежната сметка на платец към платежната сметка на получател с посредничеството на схемата, издател (от страна на платеца) и приемащ субект (от страна на получателя);

[...]

30) „платежна марка“ означава всяко наименование, израз, знак, символ — в материален или цифров вид — или съчетание от тях, което посочва по коя платежна картова схема се извършват платежни операции, свързани с карти;

[...]

32) „сътрудничество на различни марки“ означава включването на най-малко една платежна марка и най-малко една неплатежна марка в един и същ платежен инструмент, свързан с карта;

[...]“.

Директива 2015/2366

4 Съображения 2, 6, 49, 50 и 52 от Директива 2015/2366 гласят следното:

„(2) Преработената правна рамка на Съюза в областта на платежните услуги беше допълнена от [Регламент 2015/751]. [...]

[...]

(6) С цел отстраняване на пропуските в регулаторната уредба следва да бъдат установени нови правила, като същевременно се осигури повече правна яснота и последователно прилагане на законодателната рамка в целия Съюз. [...]

[...]

(49) За всеки доставчик на платежни услуги е от съществено значение да има достъп до услугите на техническите инфраструктури на платежните системи. За този достъп обаче следва да се прилагат подходящи изисквания, за да се осигури целостта и стабилността на тези системи. Всеки доставчик на платежни услуги, който кандидатства за участие в платежна система, следва да носи риска от собствения си избор на система и да представи пред платежната система доказателства, че неговата вътрешна организация е достатъчно стабилна, за да понесе всякакви рискове. Обикновено такива платежни системи включват четиристранни картови схеми, както и големи системи за обработка на кредитни преводи и директни дебити. С цел да се гарантира еднакво третиране в целия Съюз на различните категории лицензирани доставчици на платежни услуги според условията на техния лиценз, е необходимо да се изяснят правилата относно достъпа до платежните системи.

(50) Следва да се предвиди недискриминационно третиране на лицензираните платежни институции и кредитни институции, така че всеки доставчик на платежни услуги, участващ в конкуренцията на вътрешния пазар, да може да ползва при едни и същи условия услугите на техническите инфраструктури на тези платежни системи. Целесъобразно е да се предвиди различно третиране на лицензираните доставчици на платежни услуги и тези, които се ползват от освобождаване по настоящата директива, както и от освобождаване по член 3 от Директива [2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември

2009 година относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 2009 г., стр. 7)], предвид различията в съответната им пруденциална рамка. Във всеки случай различия в ценовите условия следва да бъдат допустими само когато са обусловени от различия в направените от доставчиците на платежни услуги разходи. [...]

[...]

(52) Разпоредбите относно достъпа до платежни системи следва да не се прилагат по отношение на системите, които са създадени и се управляват от един доставчик на платежни услуги. Тези платежни системи могат да функционират в пряка конкуренция с платежните системи или, по-често, в пазарна ниша, която не е в достатъчна степен запълнена от платежните системи. Тези системи включват тристранни схеми като тристранните картови схеми, доколкото те никога не действат като реални четиристранни картови схеми, например като разчитат на лицензополучатели, представители или партньори в рамките на сътрудничество на различни марки. Тези системи обикновено обхващат и платежни услуги, предлагани от доставчици на далекосъобщителни услуги, при които операторът на схемата е доставчик на платежни услуги едновременно на платеца и на получателя, както и вътрешни системи на банкови групи. За да се насърчи конкуренцията, която тези платежни системи от затворен тип могат да породят по отношение на установените традиционни платежни системи, не би било целесъобразно да се дава достъп на трети лица до тези частни платежни системи от затворен тип. [...]

5 Член 1 от Директива 2015/2366 е озаглавен „Предмет“ и се съдържа в глава I, която е озаглавена „Предмет, обхват и определения“, а параграф 1 от него предвижда:

„С настоящата директива се установяват правилата, в съответствие с които държавите членки разграничават между следните шест категории доставчици на платежни услуги:

- а) кредитните институции съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета [от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 2013 г., стр. 1)], включително техните клонове по смисъла на член 4, параграф 1, точка 17 от същия регламент, когато тези клонове са разположени на територията на Съюза, независимо дали главното управление на тези клонове е в Съюза или — в съответствие с член 47 от Директива 2013/36/ЕС [на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 2013 г., стр. 338)] и националното право — извън Съюза;
- б) институциите за електронни пари по смисъла на член 2, точка 1 от Директива [2009/110], включително — в съответствие с член 8 от същата директива и с националното право — техните клонове, когато тези клонове са разположени в Съюза, а главното им управление е извън Съюза, доколкото предоставяните от тези клонове платежни услуги са свързани с издаването на електронни пари;
- в) пощенските джиро институции, които съгласно националното право имат право да предоставят платежни услуги;
- г) платежните институции;

- д) [Европейската централна банка (ЕЦБ)] и националните централни банки, когато не действат в качеството си на органи на паричната политика или на други публични органи;
- е) държавите членки или техните регионални или местни органи, когато не действат в качеството си на публични органи“.
- 6 Член 4 от Директива 2015/2366 е озаглавен „Определения“ и гласи следното:
- „За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:
- [...]
- 3) „платежна услуга“ означава една или повече от стопанските дейности, изброени в приложение I;
- 4) „платежна институция“ означава юридическо лице, на което е издаден лиценз в съответствие с член 11 за предоставяне и извършване на платежни услуги на територията на целия Съюз;
- [...]
- 7) „платежна система“ означава система за прехвърляне на средства, функционираща въз основа на формални и стандартизирани процедури и общи правила за обработка, клиринг и/или сетълмент на платежни операции;
- [...]
- 11) „доставчик на платежни услуги“ означава орган по член 1, параграф 1 или физическо и юридическо лице, което се ползва от освобождаване по член 32 или 33;
- [...]
- 38) „представител“ означава физическо или юридическо лице, което действа от името на платежна институция при предоставянето на платежни услуги;
- [...]
- 40) „група“ означава група предприятия, които са свързани помежду си чрез връзка, посочена в член 22, параграф 1, 2 или 7 от Директива [2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 2013 г., стр. 19)], или предприятия съгласно определенията в членове 4, 5, 6 и 7 от Делегиран регламент (ЕС) № 241/2014 на Комисията [от 7 януари 2014 година за допълване на Регламент № 575/2013 по отношение на регулаторните технически стандарти за капиталовите изисквания за институциите (ОВ L 74, 2014 г., стр. 8)], които са свързани помежду си чрез връзка, посочена в член 10, параграф 1 или в член 113, параграф 6 или 7 от Регламент [№ 575/2013];
- [...]
- 47) „платежна марка“ означава всяко наименование, израз, знак, символ — в материален или цифров вид — или съчетание от тях, което посочва по коя платежна картова схема се извършват платежни операции, свързани с карти;

[...]“.

- 7 Член 11 от Директива 2015/2366 е озаглавен „Издаване на лиценз“ и се съдържа в глава 1, озаглавена „Платежни институции“, от дял II, който е озаглавен „Доставчици на платежни услуги“. Параграф 1 от посочения член предвижда:

„Държавите членки изискват от предприятията, различни от посочените в член 1, параграф 1, букви а), б), в), д) и е) и различни от физическите или юридическите лица, които се ползват от освобождаване съгласно член 32 или 33, които възнамеряват да предоставят платежни услуги, да получат лиценз за извършване на дейност като платежна институция, преди да започнат да предоставят платежни услуги. [...]“.

- 8 Член 35 от посочената директива е озаглавен „Достъп до платежните системи“ и се съдържа в глава 2 от посочения дял II, която е озаглавена „Общи разпоредби“. Посоченият член гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че правилата за достъп на лицензираните или регистрираните доставчици на платежни услуги, които са юридически лица, до платежни системи са безпристрастни, недискриминационни и пропорционални, както и че тези правила не ограничават достъпа повече от необходимото за осигуряване на защита от конкретни видове риск, като риск при сетълмент, операционен риск и бизнес риск, и на защита на финансовата и оперативната стабилност на платежната система.

Платежните системи не налагат на доставчиците на платежни услуги, на ползвателите на платежни услуги или на други платежни системи никое от следните изисквания:

- а) ограничително правило относно действително участие в други платежни системи;
- б) правило, което води до дискриминация между лицензирани доставчици на платежни услуги или между регистрирани доставчици на платежни услуги по отношение на правата, задълженията и правата на участниците;
- в) ограничение, основано на статуса на институциите.

2. Параграф 1 не се прилага за:

[...]

- б) платежни системи, съставени изключително от доставчици на платежни услуги, които са част от една група.

[...]“.

- 9 Приложение I към Директива 2015/2366 е озаглавено „Платежни услуги“ и в него са изброени дейностите, които са посочени в член 4, точка 3 от нея и поради това се считат за „платежни услуги“ по смисъла на Директивата.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 10 От акта за преюдициално запитване е видно, че American Express е международно дружество за услуги, което заедно с консолидираните си дъщерни дружества предлага платежни услуги, пътнически услуги, обмяна на валута и програма за лоялност на потребители и предприятия. То също така издава и приема платежни карти в целия свят, включително в Европейския съюз. Заедно с дъщерните си дружества American Express управлява платежната картова схема

American Express (наричана по-нататък „Amex“), която е тристранна платежна картова схема. Посочената схема сключва споразумения за сътрудничество на различни марки и за предоставяне на услуги в рамките на Съюза, като в зависимост от отговора, който Съдът ще предостави на въпроса относно тълкуването на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366, възможната последица от това би била, че спрямо тях могат да се прилагат задълженията в областта на достъпа, предвидени в член 35, параграф 1 от посочената директива.

- 11 Националният орган управлява Her Majesty's Treasury (Министерство на финансите, Обединеното кралство). То носи крайната отговорност за изпълнението на облаганите операции в Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия във връзка с прилагането, изпълнението и всеки друг вид привеждане в действие на Директива 2015/2366.
- 12 American Express иска от запитващата юрисдикция да допусне подаването на жалба за осъществяването на съдебен контрол за законосъобразност (*judicial review*) на „намерението и/или [на] задължението на [националният орган] да прилага, изпълнява или по друг начин да привежда в действие член 35, параграф 1 от [Директива 2015/2366], като предвижда условието за сътрудничество на различни марки и/или посредничество“. Посочената юрисдикция уважава искането за допускане на жалбата.
- 13 Запитващата юрисдикция иска да установи дали член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че тристранна платежна картова схема, сключила споразумение за сътрудничество на различни марки или за посредничество, е освободена от изисквания в областта на достъпа, предвидени в член 35, параграф 1 от посочената директива. По-специално според посочената юрисдикция съображение 52 от Директивата не дава възможност за ясен отговор на този въпрос.
- 14 Освен това според посочената юрисдикция, в случай че Съдът приеме, че тези изисквания са приложими спрямо тристранни платежни картови схеми, сключили споразумения за сътрудничество на различни марки или за посредничество, било необходимо да се произнесе по изтъкнатия от American Express довод, че член 35, параграф 1 от Директива 2015/2366 е невалиден поради липсата на мотиви, наличието на явна грешка в преценката и нарушение на принципа на пропорционалност.
- 15 При тези условия High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Висш съд (Англия и Уелс), Queen's Bench Division (административна колегия), Обединеното кралство) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
 - „1) Прилага ли се задължението за достъп, предвидено в член 35, параграф 1 от Директива [2015/2366], спрямо платежна схема, спрямо която съгласно член 35, параграф 2, буква б) от [посочената] директива то иначе не би се прилагало i) тъй като тя сключва споразумения за сътрудничество на различни марки с партньори в рамките на сътрудничество на различни марки, които не предлагат платежни услуги в посочената система във връзка с предлаганите в рамките на сътрудничеството на различни марки продукти, и/или ii) тъй като използва представител, който да доставя платежни услуги, като действа от нейно име?
 - 2) Ако отговорът на първият въпрос е утвърдителен, невалиден ли е член 35, параграф 1 от посочената директива, доколкото в него се предвижда, че задължението за достъп се прилага спрямо платежните системи с такива споразумения, поради:
 - а) липса на мотиви в съответствие с член 296 ДФЕС;
 - б) от явна грешка в преценката, и/или
 - в) нарушение на принципа на пропорционалност?“.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта на преюдициалното запитване

- 16 Европейският парламент, Съветът на Европейския съюз и Европейската комисия поддържат, че преюдициалното запитване е недопустимо в своята цялост, на следните основания: първо, тъй като няма действителен спор между страните, второ, тъй като в своя акт за преюдициално запитване националната юрисдикция не посочва минимум необходими обстоятелства, доколкото не излага нито релевантни фактически обстоятелства, нито причините, поради които се съмнява в тълкуването и валидността на разглежданите в главното производство разпоредби, и трето, тъй като предявяването на жалбата в главното производство за осъществяване на контрол за законосъобразност на „намерението и/или [на] задължението“ на националния орган да прилага, изпълнява или по друг начин да привежда в действие посочените разпоредби представлява средство за заобикаляне на системата от способности за съдебен контрол, установена в Договора за функционирането на ЕС, при обстоятелствата като разглежданите в главното производство.
- 17 В самото начало следва да се припомни, че само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, след като поставените въпроси се отнасят до тълкуването или валидността на норма от правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (решение от 16 юни 2015 г., *Gauweiler* и др., C-62/14, EU:C:2015:400, т. 24).
- 18 Оттук следва, че въпросите относно правото на Съюза се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване или исканата преценка на валидността на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 16 юни 2015 г., *Gauweiler* и др., C-62/14, EU:C:2015:400, т. 25).
- 19 На първо място, във връзка със действителния характер на спора по главното производство следва да се отбележи, че с жалбата си *American Express* иска от запитващата юрисдикция да упражни контрол за законосъобразност на „намерението и/или [на] задължението“ на националния орган да приложи или приведе в действие спорните разпоредби. В това отношение от акта за преюдициално запитване следва, че страните по главното производство спорят по основателността на жалбата. Тъй като запитващата юрисдикция е сезирана с решаването на този спор и приема, че е налице същински спор между страните по главното производство във връзка с тълкуването и валидността на съответните разпоредби от посочената директива, то не е очевидно, че спорът в главното производство няма действителен характер (вж. по аналогия решения от 10 декември 2002 г., *British American Tobacco (Investments)* и *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, т. 36 и 38 и от 4 май 2016 г., *Pillbox* 38, C-477/14, EU:C:2016:324, т. 17).
- 20 В допълнение доводите, които имат за цел да се докаже, че спорът в главното производство е изкуствен, и са основани на факта, че не е налице нито действие, нито бездействие от страна на национален административен орган, което може да бъде повод за жалба за упражняване на контрол за законосъобразност, се опират на критичен анализ на допустимостта на жалбата и на преценката на фактите, направена от запитващата юрисдикция за целите на прилагането на установените в националното право критерии. Съдът обаче не следва нито да поставя под

съмнение тази преценка, която в настоящото производство е от компетентността на националния съд, нито да проверява дали актът за преюдициално запитване е постановен съобразно националните правила за съдебната организация и съдопроизводството. Следователно тези доводи не са годни да оборят презумпцията за релевантност, спомената в точка 18 от настоящото решение (вж. по аналогия решение от 16 юни 2015 г., Gauweiler и др., C-62/14, EU:C:2015:400, т. 26).

- 21 На второ място, във връзка с довода, че запитващата юрисдикция не е изложила нито релевантните факти, нито причините, поради които се съмнява в тълкуването и валидността на спорните в главното производство разпоредби, следва да се отбележи, че съгласно член 94, буква а) от Процедурния правилник на Съда преюдициалното запитване трябва да съдържа „кратко изложение на предмета на спора и на релевантните факти, така както са установени от запитващата юрисдикция, или поне изложение на фактите, на които се основават въпросите“.
- 22 В това отношение е достатъчно от акта за преюдициално запитване да са видни предметът на спора по главното производство, както и основните последици от него, свързани с правовия ред на Съюза, за да се позволи на държавите членки и на другите заинтересовани лица да представят становищата си съгласно член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз и да участват ефективно в производството пред него (решение от 8 септември 2009 г., Liga Portuguesa de Futebol Profissional и Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 23 В конкретния случай от акта за преюдициално запитване следва, че Amex е съставена изключително от доставчици на платежни услуги, които са част от една група по смисъла на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366 и следователно може да попада в обхвата на предвиденото в тази разпоредба изключение. От посочения акт обаче също така следва, че Amex е сключила определен брой споразумения за сътрудничество на различни марки и за предоставяне на услуги в Съюза, които в зависимост от отговора на поставения от запитващата юрисдикция въпрос относно тълкуването, могат да я лишат от възможността да се ползва от посочената разпоредба, като в този случай спрямо нея ще се прилагат изискванията относно достъпа, предвидени в член 35, параграф 1 от посочената директива.
- 24 Така в акта за преюдициално запитване накратко, но точно са изложени поводът и естеството на спора, чието решаване според запитващата юрисдикция зависи от тълкуването и валидността на посочените разпоредби. Следователно запитващата юрисдикция е определила в достатъчна степен фактическия и правен контекст, в който се вписва нейното искане за тълкуване на правото на Съюза, така че Съдът може да бъде полезен с отговора си по това запитване (вж. по аналогия решение от 7 юли 2016 г., Genentech, C-567/14, EU:C:2016:526, т. 27).
- 25 От друга страна, що се отнася до въпроса дали запитващата юрисдикция е изложила надлежно причините, поради които се съмнява в тълкуването и валидността на разглежданите в главното производство разпоредби, наистина духът на сътрудничество, който трябва да ръководи развитието на преюдициалното производство, налага запитващата юрисдикция да изложи в акта за преюдициално запитване точните причини, поради които смята, че за решаването на спора е необходим отговор на въпросите ѝ относно тълкуването или валидността на някои разпоредби от правото на Съюза (вж. в този смисъл решение от 4 май 2016 г., Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 26 Ето защо е важно националната юрисдикция да посочи конкретно точните причини, поради които се съмнява във валидността на някои разпоредби от правото на Съюза, и да изложи основанията за констатиране на невалидност, които съответно смята, че биха могли да са налице. Подобно изискване произтича и от член 94, буква в) от Процедурния правилник (вж. в този смисъл решение от 4 май 2016 г., Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, т. 25 и цитираната съдебна практика).

- 27 В настоящия случай, като възпроизвежда в преюдициалното запитване част от доводите, изтъкнати в това отношение от American Express и MasterCard Europe SA, запитващата юрисдикция посочва, че тълкуването на определени разпоредби от Директива 2015/2366 не е безспорно. Освен това тя отбелязва, че в зависимост от тълкуването на тези разпоредби, което Съдът ще възприеме, може да се наложи той да се произнесе по основанията за невалидност, изтъкнати от American Express.
- 28 Следователно запитващата юрисдикция счита не само че доводите, изтъкнати от страните по спора в главното производство, повдигат въпрос относно тълкуването, чийто отговор не е безспорен, но и че може да са налице основанията за невалидност, изтъкнати от American Express и възпроизведени в акта за преюдициално запитване.
- 29 На трето място, що се отнася до довода, че предявяването на жалбата в главното производство за осъществяване на контрол за законосъобразност на „намерението и/или [на] задължението“ на националния орган да прилага или привежда в действие Директива 2015/2366 представлява средство за заобикаляне на системата от способности за съдебен контрол, установена в Договора за функционирането на ЕС, при обстоятелства като разглежданите в главното производство, при които този орган не е предприел никакви мерки спрямо Amex и при които посоченият орган само поддържа, че не възразява срещу подадената в главното производство жалба, следва да се напомни, че Съдът вече е приел за допустими редици преюдициални запитвания относно тълкуването и/или валидността на актовете на вторичното право, отправени в рамките на производства по жалби за осъществяване на контрол за законосъобразност, по-специално по делата, по-които са постановени решения от 10 декември 2002 г., British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco (C-491/01, EU:C:2002:741), от 3 юни 2008 г., Intertanko и др. (C-308/06, EU:C:2008:312), от 8 юли 2010 г., Afton Chemical (C-343/09, EU:C:2010:419), от 4 май 2016 г., Pillbox 38 (C-477/14, EU:C:2016:324), и от 4 май 2016 г., Philip Morris Brands и др. (C-547/14, EU:C:2016:325).
- 30 Освен това възможността на частноправните субекти да изтъкват пред националните юрисдикции невалидността на даден акт на Съюза с общо приложение не зависи от условието действително вече да са приети мерки за прилагането на този акт в рамките на националното право. В това отношение е достатъчно националната юрисдикция да е сезирана с реален спор, в рамките на който инцидентно да е поставен въпросът за валидността на такъв акт. Това условие е изпълнено по отношение на спора в главното производство, както следва от точки 14, 19, 20, 27 и 28 от настоящото решение (вж. по аналогия решения от 10 декември 2002 г., British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, т. 40, от 16 юни 2015 г., Gauweiler и др., C-62/14, EU:C:2015:400, т. 29, от 4 май 2016 г., Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, т. 19 и от 4 май 2016 г., Philip Morris Brands и др., C-547/14, EU:C:2016:325, т. 35).
- 31 При тези условия жалбата в главното производство не се явява предявена с цел заобикаляне на способите за защита, въведени с Договора за функционирането на ЕС.
- 32 От изложените съображения следва, че преюдициалното запитване е допустимо.

По първия въпрос

- 33 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че тристранна платежна картова схема, която е сключила споразумение за сътрудничество на различни марки с партньор в рамките на сътрудничество на различни марки, който не предоставя сам платежни услуги в посочената схема във връзка с продуктите, за които се отнася сътрудничеството на различни марки, или използва представител за целите на

предоставянето на платежни услуги, не може да се възползва от изключението, предвидено в посочената разпоредба и поради това спрямо нея се прилагат изискванията, установени в член 35, параграф 1 от посочената директива.

- 34 В самото начало следва да се припомни, че съгласно член 35, параграф 1, първа алинея от Директива 2015/2366 „[д]ържавите членки гарантират, че правилата за достъп на лицензираните или регистрираните доставчици на платежни услуги, които са юридически лица, до платежни системи са безпристрастни, недискриминационни и пропорционални, както и че тези правила не ограничават достъпа повече от необходимото за осигуряване на защита от конкретни видове риск, като риск при сетълмент, операционен риск и бизнес риск, и на защита на финансовата и оперативната стабилност на платежната система“. Член 35, параграф 1, втора алинея от посочената директива обаче изброява изискванията, които платежните системи не могат да налагат на доставчиците на платежни услуги, на потребителите на платежни услуги или на други платежни системи.
- 35 Колкото до член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366, той гласи, че член 35, параграф 1 от нея не се прилага „за платежни системи, съставени изключително от доставчици на платежни услуги, които са част от една група“. Определението за понятието „група“ се съдържа в член 4, точка 40 от посочената директива и то означава „група предприятия, които са свързани помежду си чрез връзка, посочена в член 22, параграф 1, 2 или 7 от Директива [2013/34], или предприятия съгласно определенията в членове 4, 5, 6 и 7 от Делегиран регламент [№ 241/2014], които са свързани помежду си чрез връзка, посочена в член 10, параграф 1 или в член 113, параграф 6 или 7 от Регламент [№ 575/2013]“.
- 36 Както беше напомнено в точка 23 от настоящото решение, безспорно е, че тристранна платежна картова схема като Amex се състои изключително от доставчици на платежни услуги, които са част от една група по смисъла на предходната точка.
- 37 От това следва, че по принцип за подобна тристранна платежна картова схема не се прилагат изискванията в областта на достъпа, предвидени в член 35, параграф 1 от Директива 2015/2366, освен ако тя не допуска трета страна да участва в нейното функциониране, така че да не може да се счита, че тя се състои само от доставчици на платежни услуги, които са част от една група по смисъла на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от посочената директива.
- 38 В настоящия случай American Express поддържа, че член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че само обстоятелството, че тристранна платежна картова схема е сключила споразумения за сътрудничество на различни марки и за посредничество, няма за последица спрямо нея да се прилагат изискванията в областта на достъпа. Всъщност, тъй като става въпрос за споразумения за сътрудничество на различни марки, в рамките на които партньорът в рамките на сътрудничество на различни марки не предоставя никакви платежни услуги, схемата продължавала да бъде единственият издател на карти и единственият приемащ субект на операции, извършени посредством използването на карти. По същия начин използването на представител за доставката на платежни услуги не променяло самоличността на доставчика на платежни услуги в платежна картова схема. Следователно само в случай че тристранна платежна картова схема лицензира допълнителен доставчик на платежни услуги в рамките на системата, спрямо посочената система се прилагат изискванията в областта на достъпа.
- 39 Обратно, MasterCard Europe твърди, че самият факт, че тристранна платежна картова схема използва партньор в рамките на сътрудничество на различни марки или на представител, има за последица спрямо нея да се прилагат изискванията в областта на достъпа, тъй като в този случай не може повече да се счита, че системата попада в обхвата на изключението, предвидено в член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366.

- 40 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда при тълкуването на разпоредба от правото на Съюза следва да се има предвид не само съдържанието ѝ, но и контекстът и целите на правната уредба, от която тя е част (решение от 21 септември 2017 г., Комисия/Германия, C-616/15, EU:C:2017:721, т. 43 и цитираната съдебна практика).
- 41 На първо място, от текста на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366 следва, че участието в същата платежна система на доставчици на платежни услуги, които не са част от една група, има за последица, че посочената система не може да се ползва от изключението, предвидено в тази разпоредба, и следователно спрямо нея се прилагат изискванията в областта на достъпа, посочени в член 35, параграф 1 от посочената директива.
- 42 От член 4, точка 11 от Директива 2015/2366 следва, че доставчик на платежни услуги означава „орган по член 1, параграф 1 или физическо и юридическо лице, което се ползва от освобождаване по член 32 или 33 [от Директивата]“. Посоченият член 1, параграф 1 разграничава шест вида доставчици на платежни услуги, по-специално определени кредитни институции, институциите за електронни пари по смисъла на член 2, точка 1 от Директива 2009/110, пощенските джиро институции, които съгласно националното право имат право да предоставят платежни услуги, платежните институции, ЕЦБ и националните централни банки, когато не действат в качеството си на органи на паричната политика или на други публични органи, и държавите членки или техните регионални или местни органи, когато не действат в качеството си на публични органи. Що се отнася до посочените членове 32 и 33, те предвиждат изключения за физически и юридически лица, които предоставят определени платежни услуги.
- 43 Що се отнася до въпроса дали партньор в рамките на сътрудничество на различни марки или представител попада в обхвата на понятието „доставчик на платежни услуги“, припомнено в предходната точка, първо, в Директива 2015/2366 наистина не се съдържа определение на понятието „сътрудничество на различни марки“. При все това от съображение 2 от Директивата следва, че посочената директива е приета като част от преработената правна рамка на Съюза, която е допълнена от Регламент 2015/751. Освен това от съображение 6 от същата директива следва, че намерението на законодателя на Съюза е да гарантира последователно прилагане на законодателната рамка относно платежните услуги в целия Съюз.
- 44 Съгласно определението в член 2, точка 32 от Регламент 2015/751 сътрудничество на различни марки означава „включването на най-малко една платежна марка и най-малко една неплатежна марка в един и същ платежен инструмент, свързан с карта“. Колкото до понятието „платежна марка“, определение за него се съдържа както в член 2, точка 30 от посочения регламент, така и в член 4, точка 47 от Директива 2015/2366 и то означава „всяко наименование, израз, знак, символ — в материален или цифров вид — или съчетание от тях, което посочва по коя платежна картова схема се извършват платежни операции, свързани с карти“.
- 45 На второ място, що се отнася до термина „представител“, определение за него се съдържа член 4, точка 38 от Директива 2015/2366 и той означава „физическо или юридическо лице, което действа от името на платежна институция при предоставянето на платежни услуги“. Както следва от точка 42 от настоящото решение, платежните институции са един от шестте вида доставчици на платежни услуги, изброени в член 1, параграф 1 от Директивата.
- 46 Ето защо от релевантните определения на понятията „сътрудничество на различни марки“ и „представител“ не може да се заключи, че партньор в рамките на споразумение за сътрудничество на различни марки или представител е задължително доставчик на платежни услуги по смисъла на член 4, точка 11 от Директива 2015/2366.

- 47 Следователно се налага изводът, че от текста на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366 не следва изрично, че обстоятелството, че платежна система, съставена изключително от доставчици на платежни услуги, които са част от една група, използва партньор в рамките на сътрудничество на различни марки или представител, задължително има за последица лишаването на въпросната система от възможността да се ползва от предвиденото в тази разпоредба изключение. Ако обаче законодателят на Съюза е искал да ограничи приложното поле на посочената разпоредба за тази цел, той е можел изрично да предвиди това (вж. по аналогия решение от 19 март 2009 г., Комисия/Италия, C-275/07, EU:C:2009:169, т. 99).
- 48 На второ място, що се отнася до контекста, в който се вписва член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366, следва да се припомни, че както следва от параграф 1, първа алинея от него, член 35 от Директивата по-специално има за предмет да уреди условията за достъп на лицензираните или регистрираните доставчици на платежни услуги до платежните системи. Следователно в съответствие с тази цел е тълкуването на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б), съгласно което спрямо тристранна платежна картова схема, която е избрала да предостави достъп, като допусне до участие в своята дейност доставчик на платежни услуги, който не е част от група, се прилагат изискванията в областта на достъпа, установени в член 35, параграф 1 от посочената директива.
- 49 Безспорно съображение 52 от Директива 2015/2366 предвижда, че системите, които са създадени и се управляват от един доставчик на платежни услуги, „включват тристранни схеми като тристранните картови схеми, доколкото те никога не действат като реални четиристранни картови схеми, например като разчитат на лицензополучатели, представители или партньори в рамките на сътрудничество на различни марки“.
- 50 При все това, противно на поддържаното от MasterCard Europe, посоченото съображение не може да обоснове тълкуване, по смисъла на което всеки договор за сътрудничество на различни марки или за посредничество, сключен от тристранна платежна картова схема, задължително има за последица да изключи тази схема от приложното поле на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366.
- 51 В това отношение следва да се припомни, че макар съображение от акт на вторичното право на Съюза да може да позволи изясняването на тълкуването, което следва да се направи на правна разпоредба, не може само по себе си да представлява такава разпоредба (вж. в този смисъл решение от 13 юли 1989 г., Casa Fleischhandel, 215/88, EU:C:1989:331, т. 31).
- 52 Във всеки случай, както поддържа по същество Комисията, нищо в съображение 52 от Директива 2015/2366, нито впрочем в останалите разпоредби от тази директива, не е пречка член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от нея да се тълкува в смисъл, че в случай че платежна картова схема използва партньор в рамките на сътрудничество на различни марки или представител, е задължително партньорът в рамките на сътрудничеството на различни марки или представителят да е доставчик на платежни услуги или неговата роля в рамките на тази схема да се приравнява на дейността на такъв доставчик, за да не продължава да се счита, че посочената схема се състои изключително от доставчици на платежни услуги, които са част от една група по смисъла на последната разпоредба.
- 53 Всъщност следва да се отбележи, от една страна, че в първото изречение от съображение 52 от тази директива се предвижда, че разпоредбите относно достъпа до платежни системи следва да не се прилагат по отношение на платежни системи, „които са създадени и се управляват от един доставчик на платежни услуги“, като по този начин ударението се поставя върху броя на доставчиците на платежни услуги, които са включени във функционирането на съответната система.

- 54 От друга страна, макар от посоченото съображение да следва, че картови схеми, които разчитат на партньори в рамките на сътрудничество на различни марки или представители, може да се счита, че функционират като реални четиристранни платежни картови схеми, следва също така да се припомни, че в член 2, точка 17 от Регламент 2015/751 е дадено определение на четиристранната платежна картова схема като схема „в рамките на която се извършват платежни операции, свързани с карти, от платежната сметка на платец към платежната сметка на получател с посредничеството на схемата, издател (от страна на платеща) и приемащ субект (от страна на получателя)“.
- 55 Следователно и с оглед на съображенията, изложени в точка 43 от настоящото решение, класическата четиристранна платежна картова схема по смисъла на Директива 2015/2366 се характеризира с наличието на различни доставчици на платежни услуги, които извършват услуги на „приемащ субект“ и „издател“ в рамките на платежните операции, свързани с карти.
- 56 Следователно се налага изводът, както твърди Комисията, че посочените в съображение 52 от Директива 2015/2366 примери за положения, при които в рамките на тристранни платежни картови схеми се сключват споразумения за сътрудничество с представители или партньори на различни марки, само илюстрират начина, по които тези схеми могат да уредят оперативните си отношения, така че на практика да могат да действат като четиристранните платежни картови схеми за целите на прилагането на предвидените в тази директива изисквания в областта на достъпа.
- 57 На трето място, що се отнася до целите, преследвани от Директива 2015/2366, чиито разпоредби са част от разглежданите по главното производство, следва да се припомни, че съгласно съображение 49 от тази директива „[з]а всеки доставчик на платежни услуги е от съществено значение да има достъп до услугите на техническите инфраструктури на платежните системи“ и че „[с] цел да се гарантира еднакво третиране в целия Съюз на различните категории лицензирани доставчици на платежни услуги според условията на техния лиценз, е необходимо да се изяснят правилата относно достъпа до платежните системи“.
- 58 Също така в съображение 50 от Директива 2015/2366 се посочва, че „следва да се предвиди недискриминационно третиране на лицензираните платежни институции и кредитни институции, така че всеки доставчик на платежни услуги, участващ в конкуренцията на вътрешния пазар, да може да ползва при едни и същи условия услугите на техническите инфраструктури на тези платежни системи“. По нататък в това съображение е предвидено, че е „целесъобразно [...] да се предвиди различно третиране на лицензираните доставчици на платежни услуги и тези, които се ползват от освобождаване по [тази] директива, както и от освобождаване по член 3 от Директива [2009/110], предвид различията в съответната им пруденциална рамка“.
- 59 Накрая, съображение 52 от Директива 2015/2366 гласи по-специално че за да се насърчи конкуренцията, която платежните системи от затворен тип, като тристранните платежни картови схеми, които никога не действат като реални четиристранни картови схеми, могат да породят по отношение на установените традиционни платежни системи, не би било целесъобразно да се дава достъп на трети лица до тези частни платежни системи от затворен тип.
- 60 От посочените в точки 57—59 от настоящото решение съображения е видно, че член 35 от Директива 2015/2366 цели по принцип да гарантира, че всеки доставчик на платежни услуги би могъл да има достъп до услугите на техническите инфраструктури на платежните системи с цел да се осигури в целия Съюз еднакво третиране на различните категории доставчици на платежни услуги. Всъщност от тези съображения също така следва, че законодателят на Съюза

е възнамерявал да гарантира, че всеки доставчик на платежни услуги ще може да се ползва от такива услуги при същите условия с цел запазване на реалната конкуренция на платежните пазари.

- 61 От същите съображения, и по-конкретно от посочените в точки 58 и 59 от настоящото решение обаче следва, че ако по принцип изискванията в областта на достъпа, предвидени в член 35, параграф 1 от Директива 2015/2366, трябва да допускат всеки доставчик на платежни услуги да има достъп при посочените в този член условия до платежните системи, законодателят на Съюза също така е възнамерявал да предвиди различно третиране на доставчиците на платежни услуги, когато това е обосновано от различията между тях.
- 62 По-конкретно що се отнася до тристранните платежни системи от затворен тип, от точка 59 от настоящото решение следва, че законодателят на Съюза е счел за целесъобразно да ги освободи от изискванията в областта на достъпа, за да се насърчи конкуренцията между платежните системи. Както обаче следва по-специално от точки 54—56 от настоящото решение, когато дадена тристранна платежна картова схема вземе решение да предостави открит достъп, като допусне доставчик на платежни услуги извън групата, нейното функциониране се доближава до това на класическа четиристранна платежна система, така че необходимостта от насърчаване на конкуренцията, която създава на пазара, вече не оправдава нейното освобождаване от изискванията в областта на достъпа.
- 63 Всъщност трудно биха се постигнали целите на Директива 2015/2366, по-конкретно тези на член 35, параграф 1 от нея, състоящи се в осигуряване на равни условия на конкуренция при предоставянето на платежни услуги, ако спрямо тристранна платежна картова схема, използваща трето лице, което има качеството на доставчик на платежни услуги по смисъла на член 4, точка 11 от посочената директива или чиято роля може да бъде приравнена на такъв доставчик, не се прилагат изискванията в областта на достъпа на доставчиците на плажни услуги до платежните системи, предвидени в член 35, параграф 1 от посочената директива.
- 64 Следователно се налага изводът, че тези изисквания са приложими към тристранна платежна картова схема, която е сключила споразумение за сътрудничество на различни марки по смисъла на член 2, точка 32 от Регламент № 2015/751, когато съответният партньор в рамките на сътрудничеството на различни марки е доставчик на платежни услуги по смисъла на член 4, точка 11 от Директива 2015/2366, дори и ако самият упоменат партньор не доставя в рамките на това споразумение никаква платежна услуга във връзка с продуктите, за които се отнася сътрудничеството на различни марки.
- 65 Също така, когато тристранна платежна картова схема е сключила споразумение с представител по смисъла на член 4, точка 38 от Директива 2015/2366, изискванията в областта на достъпа задължително се прилагат към тази схема. Всъщност, както беше припомнено в точка 45 от настоящото решение, при условие че съгласно определението в член 4, точка 38 от посочената директива представител е „физическо или юридическо лице, което действа от името на платежна институция при предоставянето на платежни услуги“, и макар че не е задължително самият представител да е доставчик на платежни услуги, във всички случаи с оглед на естеството му неговата роля трябва да бъде приравнена на тази на доставчик на платежни услуги.
- 66 Това тълкуване не се поставя под въпрос от изтъкнатия от MasterCard Europe довод, че положенията, при които спрямо тристранна платежна картова схема се прилагат изискванията в областта на достъпа, трябва да бъдат същите като тези, при които спрямо такава система се прилагат задълженията относно обменните такси съгласно член 1, параграф 5 и член 2, точка 18 от Регламент 2015/751, чийто обхват и валидност са предмет на преюдициалните въпроси по делото American Express, по което е постановено решение от същия ден (C-304/16).

- 67 В това отношение е достатъчно да се отбележи, от една страна, че текстът както на член 1, параграф 5, така и на член 2, точка 18 от Регламент 2015/751, които по-специално се отнасят до положения, при които тристранните платежни картови схеми трябва да бъдат считани за четиристранни платежни картови схеми за целите на прилагането на предвидените от този регламент задължения, включително тези относно тавана на обменните такси, се различава в няколко отношения от текста на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366.
- 68 От друга страна, макар че целите на двете категории изисквания, към които препраща точка 66 от настоящото решение, се припокриват, доколкото и двете целят по-специално да гарантират еднакво третиране между конкурентите и реална конкуренция на платежните пазари, това не променя факта, че както естеството на тези две категории изисквания, така и законодателният акт, в който всяка една от тях се вписва, са различни.
- 69 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че тристранна платежна картова схема, която е сключила споразумение за сътрудничество на различни марки с партньор в рамките на сътрудничество на различни марки, не е лишена от възможността да се възползва от посоченото в тази разпоредба изключение и следователно спрямо нея не се прилагат изискванията, установени в член 35, параграф 1 от посочената директива, в случай че този партньор в рамките на сътрудничеството на различни марки не е доставчик на платежни услуги и не доставя платежни услуги в тази схема във връзка с продуктите, за които се отнася сътрудничеството на различни марки. За сметка на това тристранна платежна картова схема, която използва представител за целите на предоставянето на платежни услуги, не може да се възползва от това изключение и поради това спрямо нея се прилагат изискванията, установени в посочения член 35, параграф 1.

По втория въпрос

- 70 С втория си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 35 от Директива 2015/2366 е невалиден, доколкото с него се предвиждат изисквания в областта на достъпа, приложими към тристранна платежна картова схема, сключила споразумение за сътрудничество на различни марки с партньор в рамките на сътрудничество на различни марки, който не предоставя сам платежни услуги в посочената схема във връзка с продуктите, за които се отнася сътрудничеството на различни марки, или използва представител за целите на предоставянето на платежни услуги.
- 71 В самото начало следва да се отбележи, че тълкуването на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2015/2366, така както е изложено в точка 69 от настоящото решение, не отговаря напълно, що се отнася до договорите за сътрудничество на различни марки, на тълкуването, въз основа на което запитващата юрисдикция е поставила втория преюдициален въпрос.
- 72 Ето защо предвид отговора на първия преюдициален въпрос, на втория трябва да се отговори само доколкото с него се цели да се определи дали член 35 от Директива 2015/2366 е невалиден поради факта, че изискванията, предвидени в параграф 1 от този член, се прилагат към тристранна платежна картова схема, която използва представител за целите на предоставянето на платежни услуги.

По наличието на нарушение на задължението за мотивиране

- 73 Във връзка със задължението за мотивиране следва да се напомни, че съгласно постоянната практика на Съда изискваните от член 296, параграф 2 ДФЕС мотиви наистина трябва по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на органа, който издава акта, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на Съда — да упражни своя контрол, но все пак не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически или правни обстоятелства. Освен това спазването на задължението за мотивиране следва да се преценява с оглед не само на текста на акта, но и на неговия контекст, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (решение от 16 юни 2015 г., Gauweiler и др., C-62/14, EU:C:2015:400, т. 70 и цитираната съдебна практика).
- 74 Освен това Съдът многократно е приемал, че ако акт с общо приложение разкрива съществената част на преследваната от институцията цел, би било прекалено да се изискват конкретни мотиви за отделните видове на направения технически избор (решение от 3 март 2016 г., Испания/Комисия, C-26/15 P, непубликувано, EU:C:2016:132, т. 31 и цитираната съдебна практика).
- 75 В случая от съображения 49, 50 и 52 от Директива 2015/2366 достатъчно ясно следва логиката, на която се основава прилагането на изискванията, предвидени в член 35, параграф 1 от тази директива, към тристранните платежни картови схеми, които са допуснали доставчик на платежни услуги извън групата при функционирането на схемата или трета страна, чиято роля може да бъде приравнена на такъв доставчик. По-конкретно, както следва от точка 60 от настоящото решение, от тези съображения е видно, че посоченият член 35 цели по принцип да гарантира, че всеки доставчик на платежни услуги има достъп до услугите на техническите инфраструктури на платежните системи с цел да се осигури еднакво третиране в целия Съюз на различните категории доставчици на платежни услуги, като по този начин се запази реалната конкуренция на платежните пазари.
- 76 Освен това от същите съображения е видно, че ако по принцип изискванията в областта на достъпа трябва да позволяват на всеки доставчик на платежни услуги, при определените от Директива 2015/2366 условия, да има достъп до услугите на техническите инфраструктури на платежните системи, законодателят на Съюза също така е възнамерявал да предвиди различно третиране на доставчиците на платежни услуги, когато това е обосновано от различията между тях. В този смисъл, макар законодателят на Съюза да е счел за целесъобразно да освободи тристранните платежни картови схеми от затворен тип от тези изисквания в областта на достъпа, за да насърчи конкуренцията между платежните системи, за сметка на това е приел, че в случай, при който тристранната платежна картова схема реши да предостави открит достъп, като допусне доставчик на платежни услуги извън групата или трета страна, като например представител, чиято роля може да бъде приравнена на такъв доставчик, функционирането на такава система се доближава до това на класическата четиристранна система, така че необходимостта от насърчаване на посочената конкуренция вече не оправдава нейното освобождаване от посочените изисквания в областта на достъпа.
- 77 Освен това от съображение 52 от Директива 2015/2366 проличават разликите между тристранните частни платежни картови схеми от затворен тип и установените традиционни платежни системи, разлики, които обясняват факта, че прилагането към тристранните платежни картови схеми на изискванията в областта на достъпа е обосновано само когато функционирането на тези схеми води до изключването им от приложното поле на член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от посочената директива.
- 78 От това следва, че разпоредбите на Директива 2015/2366, към които препраща точка 75 от настоящото решение, описват общо положение, което е довело до това законодателят на Съюза да реши да приложи към тристранните платежни картови схеми, сключили договори за

посредничество, предвидените в член 35, параграф 1 от посочената директива изисквания в областта на достъпа, както и общите цели, които това решение цели да постигне, и да даде по този начин възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията на посоченото решение, а на Съда — да упражни своя контрол съгласно съдебната практика, припомнена в точка 73 от настоящото решение.

- 79 При тези условия съгласно съдебната практика, изложена в точки 73 и 74 от настоящото решение, законодателят на Съюза не е бил длъжен да предвиди конкретно в Директива 2015/2366 мотивите, поради които във всяко от разглежданите положения тристранна платежна картова система трябва да отговаря на изискванията в областта на достъпа.
- 80 Ето защо не може да се приеме, че Директива 2015/2366 е опорочена от липсата на мотиви в това отношение, която може да доведе до невалидността на член 35 от нея.

По наличието на явна грешка в преценката

- 81 От акта за преюдициално запитване следва, че валидността на член 35 от Директива 2015/2366 се оспорва в главното производство, с мотива че е опорочен от явна грешка в преценката, тъй като изискванията в областта на достъпа, предвидени в параграф 1 от посочения член, се прилагат към тристранните платежни картови схеми, които са сключили споразумения за посредничество, понеже законодателят на Съюза не би могъл основателно да приеме разпоредба с такъв обхват.
- 82 От данните, представени на Съда в рамките на настоящото производство, обаче не следва, че законодателят на Съюза поради тази причина е опорочил с явна грешка в преценката член 35 от Директива 2015/2366.
- 83 По-специално нищо от представените на Съда данни не е от естество да докаже, че законодателят на Съюза е допуснал грешка, като е приел, че фактът на включване на такава система в приложното поле на член 35, параграф 1 от Директива 2015/2366 би допринесъл за постигането на целите, припомнени в точки 57—63 от настоящото решение.

По наличието на нарушение на принципа на пропорционалност

- 84 Следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите на Съюза да бъдат годни да осъществят легитимните цели, преследвани от съответната правна уредба, и да не надхвърлят необходимото за осъществяването на тези цели (решение от 16 юни 2015 г., Gauweiler и др., C-62/14, EU:C:2015:400, т. 67 и цитираната съдебна практика).
- 85 Що се отнася до съдебния контрол за спазването на тези условия, Съдът е признал на законодателя на Съюза, в рамките на упражняването на възложената му компетентност, широко право на преценка в областите, в които неговите действия предполагат той да направи избор както от политическо, така и от икономическо или социално естество, и в които е призван да извършва комплексни преценки. Затова не е необходимо да се установява дали една мярка, приета в тази област, е била единствената възможна или най-добрата сред възможните мерки, тъй като само нейният явно неподходящ характер с оглед на целта, която компетентните институции възнамеряват да постигнат, може да засегне законосъобразността на такава мярка (решение от 8 юни 2010 г., Vodafone и др., C-58/08, EU:C:2010:321, т. 52 и цитираната съдебна практика).

- 86 В настоящия случай нито едно от посочените пред Съда обстоятелства не е от естество да докаже, че член 35 от Директива 2015/2366 не е годен за постигането на преследваните от него легитимни цели, така както те са посочени в точки 57—62 от настоящото решение.
- 87 Напротив, като се има предвид фактът, че както става ясно от точки 63 и 65 от настоящото решение, трудно биха се постигнали целите на Директива 2015/2366, по-специално тези на член 35 от нея, състоящи се в осигуряване на равни условия на конкуренция при предоставянето на платежни услуги, ако спрямо тристранна платежна картова схема, използваща представител, не се прилагат изискванията в областта на достъпа, с оглед на тези цели явно не е нецелесъобразно спрямо тази схема да се приложат такива изисквания.
- 88 От гореизложеното следва, че при разглеждането на втория въпрос не се установяват обстоятелства, които могат да засегнат валидността на член 35 от Директива 2015/2366.

По съдебните разноски

- 89 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Член 35, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че тристранна платежна картова схема, която е сключила споразумение за сътрудничество на различни марки с партньор в рамките на сътрудничество на различни марки, не е лишена от възможността да се възползва от посоченото в тази разпоредба изключение, и следователно спрямо нея не се прилагат изискванията, установени в член 35, параграф 1 от тази директива, в случай че този партньор в рамките на сътрудничеството на различни марки не е доставчик на платежни услуги и не доставя платежни услуги в тази схема във връзка с продуктите, за които се отнася сътрудничеството на различни марки. За сметка на това тристранна платежна картова схема, която използва представител за целите на предоставянето на платежни услуги, не може да се възползва от това изключение и поради това спрямо нея се прилагат изискванията, установени в посочения член 35, параграф 1.
- 2) При анализа на втория преюдициален въпрос не се установяват обстоятелства, които са от естество да засегнат валидността на член 35 от Директива 2015/2366.

Подписи